

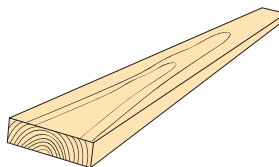
Minska risken för missfärgande svampar på tryckimpregnerat virke

Missfärgande svampar på impregnerat virke upplevs som ett växande problem inom impregneringsindustrin. Förutsättningarna för etablering av svampar är hög fuktkvot/luftfuktighet och rätt temperatur, men omfattningen av påväxt kan variera beroende på ett antal andra faktorer såsom träslag, att virket är infekterat innan det används, hög sporhalt i omgivande miljö, träskyddsmedel och eventuell ytbehandling. Nedan följer några tips om hur man kan minimera risken för uppkomst av missfärgande svampar.

Före impregneringen

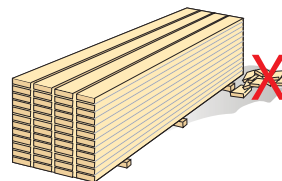
1. Se till att virket är fritt från angrepp **innan** det impregneras

Ett redan infekterat virke steriliseras inte vid impregneringen utan när fuktbetaingelserna är optimala kan svamparna börja växa igen.

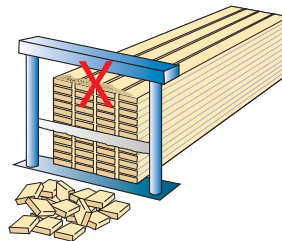
2. Håll rent i alla utrymmen där virke (impregnerat såväl som oimpregnerat) förvaras

Skräp, kapbitar, sågspån m m som blir liggande i fuktiga vrår och skrymslen angräps lätt av missfärgande svampar och utgör en källa för sporspridning och ökar därmed risken för infektion av virket.

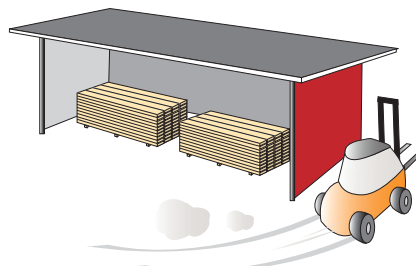
3. Avlägsna sågspån från virkesytan efter t ex paketkapning

Sågspånet kan försämra torkningen och binda vatten till virket.

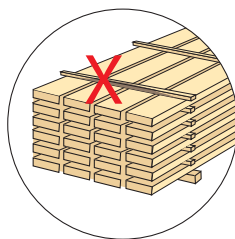
4. Skydda virket från damm

Vid bl a transporter i brädgården kan stora dammängder (träspån, pollen, jord- och sandpartiklar m m) virvla runt och dels binda fukt, dels föra med sig infektioner.

5. Vid ströläggning, kontrollera att ströna inte är infekterade av missfärgande svampar

Infekterade ströna kan lätt föra över missfärgning på virket. Se även pkt 8.

Impregneringen

6. Antimögemedel i impregneringslösningen, ett temporärt skydd!

De antimögemedel som finns på marknaden och som tillsätts impregneringslösningen har begränsad verkningsstid och är primärt tänkta för att skydda virket mot missfärgande svampar under torktiden. Torktiden varierar dock med årstiden. Kontrollera med medelsleverantören om lämplig dosering av antimögemedel. När virket nått en ytfuktkvot på 25 % eller därunder anses risken för mögelangrepp minimal. Torkning i virkestork minskar den tid då virket har en fuktkvot som kan gynna tillväxt av mögel och blånad.

Efter impregneringen

7. När det impregnerade virket torkas i virkestork

Tänk även här på att hålla rent från skräp och kapbitar
För att minska risken för mögel kan det räcka att snabbt få virket yttorr.

8. När det impregnerade virket torkas utomhus

För att minska risken för angrepp av missfärgande svampar är det viktigt att ha god luftomsättning i virkespaketen under torkningen.

- Sära virkespaketen, smala höga staplar, så tjocka ströna som möjligt (gärna upp till 32 mm!). År ströna för tunna blir luftomsättningen låg och risken för angrepp ökar. Placera ströna så att virket inte sjunker ner mellan ströna och därmed minskar luftomsättningen
- Placera staplarna på 30-40 cm höga betongplintar el dyl för att få en luftig lagring
- Placera staplarna så att förhärskande vindriktning utnyttjas
- Skydda staplarna mot nederbörd t ex under ett stort tak. Presenningar bör inte läggas direkt på stapeln.

Naturvårdsverkets krav på att virket skall skyddas från nederbörd, även sidoinfallande, kan lösas med ett tak med stort överhäng. Om otorkat virke förvaras i ett magasin med väggar utan luftomsättning ökar risken för mögelangrepp.

9. Skydda även det impregnerade virket från damm och smuts, se pkt 4 ovan.

Efter leverans

10. Även efter leverans måste virket skyddas mot fukt för att inte angripas av missfärgande svampar. Följ tipsen ovan vid lagring av det impregnerade virket. Tänk också på att effekten av eventuellt tillsatt mögelskydd avtar ganska fort.

Vill du veta mer?

Esping, B (1996). Trätorkning 1b. Praktisk torkning. Träteknik
Esping, B (1988) Trätorkning 2. Torkningsfel – åtgärder.
Träteknik

STEF (1991). Blanka varor för bättre virkesvård.Handledning för skog, såg och trä. Svenska Trävaruexportföreningen, Stockholm

Projektgruppen mot trä mögelsjuka (1984) Trämögel. Handledning inom skogs- och träindustri. Sveriges Skogsindustrieförbund

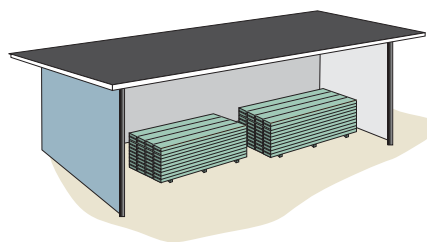
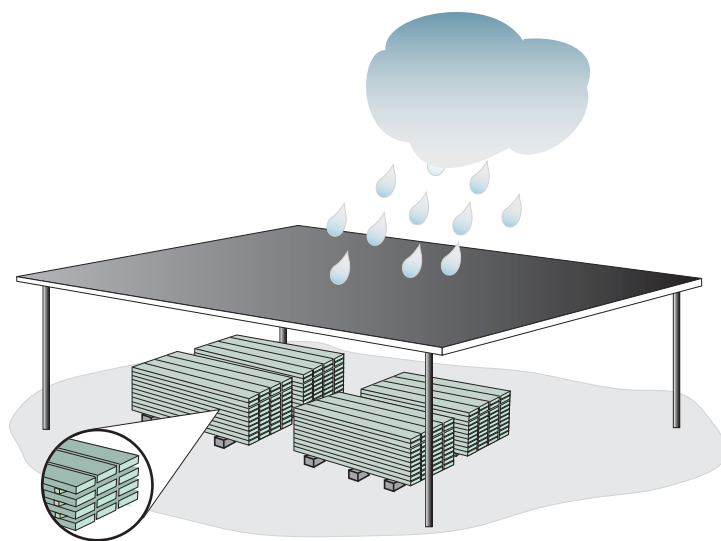
SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut

SP Bygg och Mekanik

Box 857, 501 15 BORÅS

Telefon: 033-16 50 00, Telefax: 033-13 55 02

E-post: info@sp.se, Internet: www.sp.se

A Member of

 United Competence